

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräiden väliaikaisesti
maahan tuotujen ajoneuvojen tullittomuudesta annetun lain 1 ja
6 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräiden väliaikaisesti maahan tuotujen ajoneuvojen tullittomuudesta annettua lakia. Laissa on säädetty, että Tanskassa, Norjassa, ja Ruotsissa rekisteröidyt kuorma-autot perävaunuineen saadaan tuoda maahan verottomasti käytettäväksi väliaikaisesti Suomen sisäisessä liikenteessä, kun tuota liikennettä harjoitetaan näiden maiden ja Suomen tekemän monenkeskisen sopimuksen nojalla myönnettyllä luvalla. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että laki koskisi pohjoismaiden välillä tehdyn sopimuksen sijasta Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen nojalla annettujen lupien mukaista

liikennettä. Tässä liikenteessä olevilta ajoneuvoilta ei kannettaisi tullia tai muita veroja ajoneuvojen tullessa harjoittamaan Suomen sisäistä liikennettä.

Esitys liittyy Euroopan talousaluetta koskevan ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamista koskevan ETA:n sekakomitean päätöksen N:o 7/94 eräiden määräysten hyväksymisestä annettuun hallituksen esitykseen. Ehdotettu laki tulisi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Tarkoituksena on, että laki tulisi voimaan samana päivänä kuin mainitussa hallituksen esityksessä tarkoitettu laki.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Verosäännökset

Tulliverolain 1 §:n (289/83) mukaan maahan tuodusta tavarasta kannetaan tulli tullitariffilakiin (660/87) liittyvän tullitariffin mukaisesti, jollei tulliverolaissa tai kansainvälisellä sopimuksella taikka muutoin toisin säädetä tai määrätä. Tulliverolain 17 §:ssä olevien väliaikaista maahantuontia koskevien säännösten mukaan tullittomia ovat muun muassa liikenteessä tai tilapäistä matkaa varten maahan tuodut kulkuneuvot. Lainkohdassa tarkoitetaan liikenteessä olevalla ajoneuvolla käytännössä kansainvälisessä, siis maasta toiseen suuntautuvassa liikenteessä olevaa ajoneuvoa. Jos ajoneuvo sen sijaan tuodaan väliaikaisesti-

kin käytettäväksi maan sisäisessä liikenteessä, ajoneuvosta on sitä maahan tuotaessa suoritettava tulli.

Arvonlisäverolain (1501/93) 94 §:n 13 kohdan mukaan verottomia ovat tulliverolain 17 ja 18 §:n nojalla väliaikaisesti tullittomat tavarat. Tämän mukaisesti maan sisäiseen liikenteeseen käytettäväksi tuotavasta ajoneuvosta on suoritettava arvonlisävero. Tuontiverojen kantaminen liikenteessä olevista ajoneuvoista vastaa siten tässä suhteessa edelleen jo ennen arvonlisäverolain säätämistä voimassa ollutta järjestelyä.

Tanskan, Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä on 15 päivästä huhtikuuta 1993 alkaen ollut voimassa tieliikenteen kokeiluluonteista vapauttamista koskeva sopimus, joka on mahdollistanut rajoitetusti maan sisäisen liikenteen, eli niin sanotun kabotaasiliikenteen harjoittamisen

muussa sopimusmaassa rekisteröidyllä ajoneuvolla (SopS 23/93). Jotta tämän sopimuksen mukainen liikenne olisi taloudellisesti mahdollista, on säädetty laki eräiden väliaikaisesti maahan tuotujen ajoneuvojen tullittomuudesta (1321/92), jonka mukaan tuontiveroja ei kanneta sopimuksen mukaista liikennettä harjoittavilta ajoneuvoilta, jos niiden tuonti ei liity ajoneuvon ostoon ulkomailta. Tämä on merkinnyt poikkeusta edellä selvitettyyn pääsääntöön, jonka mukaan tullittomuus ja verottomuus ei koske Suomen sisäiseen liikenteeseen tuotavia ajoneuvoja.

1.2. Kabotaasiliikenteen laajentuminen

Euroopan talousaluetta koskevan ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamista koskevan ETA:n sekakomitean päätöksen N:o 7/94 eräiden määräysten hyväksymisestä annetun hallituksen esityksen (HE 56/1994 vp) mukaan tarkoituksena on, että ETA-sopimuksen liitesäännöstöön lisätään ETA-sopimuksen sisältöä koskevat elokuun 1 päivän 1991 ja joulukuun 31 päivän 1993 välisenä aikana hyväksytyt EY:n säännökset. ETA:n sekakomitean päätöksen liitteen 11 mukaan yhtenä näistä säännöksistä on Euroopan yhteisöjen neuvoston asetus (ETY) N:o 3118/93 edellytyksistä, joilla muut kuin jäsenvaltioista olevat liikenteenharjoittajat voivat harjoittaa kansallista maanteiden tavaraliikennettä jäsenvaltioissa.

Asetuksella annetaan jäsenvaltioiden tavarankuljetusta harjoittaville liikenteenharjoittajille oikeus tilapäisesti tarjota palvelujaan toisessa jäsenvaltiossa ilman kansallisuuteen tai sijoituspaikkaan liittyvää syrjintää. Oikeus tarjota kuljetuspalveluita toisen jäsenvaltion sisällä markkinoilla perustuu jäsenvaltiokohtaisiin kuljetuslupakiintiöihin. Asetuksen kuljetuslupakiintiötä koskeva järjestelmä on väliaikainen. Lopulliseen täysin vapaaseen kabotaasin harjoittamiseen on EU:ssa tarkoitus siirtyä vuoden 1998 aikana. Suomella on vuonna 1995 käytevissä 769 kuljetuslupaa. Kuljetuslupien määrä kasvaa vuosittain 30 prosentilla vuoden 1998 kesäkuun loppuun saakka.

Kabotaasiliikenteen harjoittamiseen sovelletaan 6 artiklan mukaan muun muassa liikenteen arvonlisäveron osalta vastaanottavan jäsenvaltion voimassa olevia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä. Kansallisten sään-

nösten soveltaminen ei kuitenkaan saa olla muiden jäsenvaltioiden liikenteenharjoittajia syrjivää.

ETA-alueen kattava kabotaasilupa vastaa 15 päivänä huhtikuuta 1993 pohjoismaisella sopimuksella voimaan tullutta pohjoismaista kabotaasilupaa. Pohjoismaiden kabotaasilupajärjestelmä lakkautetaan samanaikaisesti ETA:n sekakomitean päätöksen voimaantulon kanssa.

1.3. Ehdotettavat muutokset

Jotta sopimuksessa tarkoitettua liikennettä voitaisiin harjoittaa ilman käytännössä mahdollisesti syrjiväksi muodostuvaa tuontiverojen suorittamisvelvollisuutta, sopimuksen mukaista liikennettä harjoittavilta ajoneuvoilta ei tulisi kantaa tuontiveroja. Vastaava tullittomuutta ja verottomuutta tarkoittava laki on samasta syystä ollut voimassa pohjoismaista kabotaasiliikennettä koskevana. Lain keskeinen sisältö on, että näistä ajoneuvoista ei kanneta tuontiveroja, jos ajoneuvon maahantuonti ei liity sen ostoon ulkomailta. Laki koskee tullin lisäksi myös muita tuontiveroja kuten maahantuonnin yhteydessä suoritettavaa arvonlisävero-

ETA-sopimuksen mukaista kabotaasiliikennettä koskeva lain muutos ehdotetaan toteutettavaksi muuttamalla eräiden väliaikaisesti maahan tuotujen ajoneuvojen tullittomuudesta annetun lain 1 §:ää siten, että lain soveltamisalana olisi pohjoismaisen kabotaasiliikenteen sijasta ETA-sopimuksessa tarkoitettu kabotaasi. Pohjoismaisen kabotaasiliikenteen osalta ei tuosta ajankohdasta ole tarvetta erityiskohteluun tuontiverotuksessa.

Laki koskisi ainoastaan sellaisia kuorma-autoja niihin kytkettyine perävaunuineen, jotka harjoittavat kabotaasiliikennettä ETA-sopimuksen ehtojen mukaisesti. Ajoneuvossa on oltava rekisteröintimaan viranomaisen kiintiöiden rajoissa antama lupa tällaiseen liikenteeseen. Laissa säädettäisiin kyseisten ajoneuvojen tuontiverotuksesta muutoin asiallisesti tulliverolain säännöksiä vastaavasti, mutta täydennettynä siten, että sopimuksen mukaisen kabotaasiliikenteen harjoittaminen ei johda tuontiverotukseen.

Ehdotettava käytäntö ETA-sopimuksen mukaisessa kabotaasiliikenteessä olevien kuorma-autojen tuontiverotuksessa vastaisi menettelyä, joka on ollut käytössä pohjoismaisen kabotaa-

sin kohdalla. Kuten tätä koskevassa laissa säädetään, kuorma-autot perävaunuineen saatettiin tuoda tullialueelle väliaikaisesti tullitta, jollei ajoneuvon tuonti liity sen ostoon ulkomailta (2 §). Kun ajoneuvon käyttö kabotaasiliikenteeseen päättyy, ajoneuvo olisi vietävä tullialueelta siten kuin tulliverolain 18 §:ssä säädetään (3 §). Menettely ja muutoksenhaku vastaisivat tullilaissa ja tulliverolaissa säädettyä (4 § ja 5 §). ETA-sopimuksen mukaisessa kabotaasiliikenteessä oleva ajoneuvo rinnastuisi siten tuontiverotuksessa tulliverolain 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin ulkomaanliikenteessä oleviin ajoneuvoihin. Laki ei koskisi erikseen maahan tuotavia perävaunuja.

EU-jäsenenä erityissäännökset ajoneuvojen maahantuonnin yhteydessä kannettavista veroista tulevat tarpeettomiksi, koska tullirajojen vaikutus tältäkin osin poistuisi.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia, koska ehdotetun verottoman tuonnin vaihtoehtona on, että puheena olevia ajoneuvoja ei lainkaan tulisi maahan.

Kuorma-autoalalle pohjoismaisen kabotaasiliikenteen aloittaminen merkitsee kilpailun

lisääntymistä. Arvonlisäverolain voimaantulon jälkeen nyt ehdotettu järjestely ei kuitenkaan johda epäneutraalin tilanteen syntymiseen, koska kotimainen kuljetusyritys saa vähentää hankkimansa kuljetuskaluston arvonlisäveron.

Kabotaasiliikenteen laajentuminen vaikuttaa myös suomalaisten kuljetusyritysten kilpailukykyä parantavasti. Toistaiseksi ei ole tarkemmin arvioitavissa, miten kabotaasiliikenne jakautuisi eri maissa tapahtuviin kuljetuksiin, eikä myöskään sitä, mikä käyttöaste sopimusten mukaisilla kuljetusluvilla olisi. Myös Suomessa rekisteröidyt ajoneuvot saisivat mahdollisuuden kilpailla sopimuksen mukaisesti muiden sopimusmaiden kuljetusmarkkinoilla. Esityksen taloudelliset vaikutukset esimerkiksi kuorma-autoalan työllisyyteen eivät siten ole vielä tarkemmin arvioitavissa.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti ETA:n sekakomitean päätöksen N:o 7/94 voimaansaattamisen kanssa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eräiden väliaikaisesti maahan tuotujen ajoneuvojen tullittomuudesta annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan eräiden väliaikaisesti maahan tuotujen ajoneuvojen tullittomuudesta 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1321/92) 6 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1527/93), ja

muutetaan 1 § seuraavasti:

1 §

Sovellettamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomessa käytettävään kuorma-autoon ja siihen kytkettyyn perävaunuun, jota käytetään liikenteessä Euroopan yhteisöjen neuvoston antaman asetuksen edellytyksistä, joilla muut kuin jäsenvaltioista olevat liikenteenharjoittajat voivat harjoittaa

kansallista maanteiden tavaraliikennettä jäsenvaltioissa (ETY) N:o 3118/93 mukaisten kuljetuslupien nojalla.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Lakia sovelletaan ajoneuvoihin, jotka tuodaan maahan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Helsingissä 16 päivänä toukokuuta 1994

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

Laki

eräiden väliaikaisesti maahan tuotujen ajoneuvojen tullittomuudesta annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan eräiden väliaikaisesti maahan tuotujen ajoneuvojen tullittomuudesta 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1321/92) 6 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1527/93), ja

muutetaan 1 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Tanskassa, Norjassa ja Ruotsissa rekisteröityyn kuorma-autoon ja siihen kytkettyyn perävaunuun, jota käytetään ajoneuvon rekisteröintimaan viranomaisen antaman maan sisäiseen liikenteeseen oikeuttavan kuljetusluvan nojalla liikenteeseen Suomessa taikka tavaroiden kuljetukseen Suomeen tai Suomesta.

Ehdotus

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomessa käytettävään kuorma-autoon ja siihen kytkettyyn perävaunuun, jota käytetään liikentessä Euroopan yhteisöjen neuvoston antaman asetuksen edellytyksistä, joilla muut kuin jäsenvaltioista olevat liikenteenharjoittajat voivat harjoittaa kansallista maanteiden tavaraliikennettä jäsenvaltioissa (ETY) N:o 3118/93 mukaisten kuljetuslupien nojalla.

6 §

Lakia sovelletaan ajoneuvoihin, joiden käyttö 1 §:ssä tarkoitettuun liikenteeseen päättyy viimeistään 11 päivänä huhtikuuta 1995.

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Lakia sovelletaan ajoneuvoihin, jotka tuodaan maahan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.
